

«Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті» ҚсАҚ

БЕКІТЕМІН

Қ.Жұбанов атындағы
Ақтөбе өңірлік университетінің
Басқарма төрағасы- Ректор
_____ Л.Ч.Карабасова

_____ 2022 ж.

**ДОКТОРЛЫҚ ДИССЕРТАЦИЯ ТУРАЛЫ
ЕРЕЖЕ**

Ақтөбе қ., 2022 ж.

Алғысөз

1. ӘЗІРЛЕНГЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗІЛГЕН

-Ғылым және инновациялар департаментінің директоры Н. Н. Жантурина

Қ. Жұбанов атындағы АӨУ Ғылыми кеңесінің шешімімен бекітілді

" 30 " 11 2022 ж. № 5 хаттама

Осы Ереже Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті ректорының ресми рұқсатынсыз ресми басылым ретінде толық немесе ішінара қайта шығарылмайды, көбейтілмейді және таратылмайды.

Осы ереже Қ. Жұбанов атындағы АӨУ ректорының ресми рұқсатымен үшінші тұлғаларға берілуі мүмкін.

1. Жалпы ережелер

1.1 Өзінің мазмұны бойынша докторлық диссертация - жиынтығы жаңа ғылыми жетістік ретінде жіктеуге болатын теориялық ережелер әзірленген немесе ғылыми проблема шешілген, ғылыми негізделген техникалық, экономикалық немесе технологиялық шешімдер баяндалған дербес зерттеу болып табылатын докторанттың ғылыми жұмысы.

1.2 Докторлық диссертация тиісті білім беру бағдарламасы бойынша ҚР МЖМБС талаптарына сәйкес докторанттың кәсіби біліктілік деңгейін және оның ғылыми таным әдіснамасын меңгеру дәрежесін айқындайды.

1.3 Философия докторы (PhD) дәрежесін алатын докторанттарға ғылыми басшылықты кемінде 2 кеңесші жүзеге асырады, олардың біреуі шетелдік жоғары оқу орнының ғалымы болуы керек.

Ғылыми кеңесшілер докторлық диссертацияның аяқталуын және академиялық адалдық принциптерін сақтауды, диссертацияның қорғауға уақытылы ұсынылуын қамтамасыз етеді.

Докторанттарға ғылыми жетекшілікті «ғылым кандидаты» немесе «ғылым докторы» немесе «философия докторы (PhD)» немесе «бейіні бойынша доктор», академиялық дәрежесі бар «философия докторы (PhD)», немесе «бейіні бойынша доктор», немесе «философия докторы (PhD)» дәрежесі бар, немесе «бейіні бойынша доктор» ғылыми-педагогикалық жұмыс өтілі үш жылдан кем емес, авторы болып табылатын оқытушы жүзеге асырады:

- 8D05 «Жаратылыстану, математика және статистика», 8D06 «Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар», 8D07 «Машина жасау, өңдеу өнеркәсібі және құрылыс өнеркәсібі», 8D08 «Ауыл шаруашылығы және биоресурстар», 8D09 «Ветеринария», 8D10 «Денсаулық сақтау және әлеуметтік қамсыздандыру (медицина)» кадрларды даярлау бағыттары бойынша Web of Science Core Collection (Вэб оф Сайнс Кор Коллекшн) JCR (ЖСР) бойынша 1-ші, 2-ші, 3-ші квартильге енгізілген халықаралық рецензияланған ғылыми журналдарында 2 мақала немесе CiteScore (СайтСкор) бойынша 35-тен кем емес процентильге ие немесе Хирш индексі 2 не одан да көп;

- дайындықтың басқа бағыттары бойынша ғылыми қызмет нәтижелерін жариялау үшін ұсынылған жарияланымдар тізіміне енгізілген бейіні бойынша жарияланымдардағы 5 ғылыми мақаланың және импакт-факторы бар халықаралық рецензияланатын ғылыми журналда 1 ғылыми мақаланың авторы JCR (ЖСР) сәйкес немесе Web of Science Core Collection (Вэб оф Сайнс Кор Коллекшн) немесе Scopus (Скопус) дерекқорында бар Science Citation Index Expanded, Social Science Citation Index немесе Arts and Humanities Citation Index дерекқорларының бірінде индекстелген) CiteScore (Сайтскор) кемінде 35 процентиль;

"Педагогикалық ғылымдар", "Өнер және гуманитарлық ғылымдар", "Бизнес және басқару" даярлау бағыты бойынша докторанттың шетелдік ғылыми кеңесшісінде Хирш индексі кемінде 2, "жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика", "инженерлік және өңдеу салалары" бағыттары бойынша - Хирш индексі кемінде 6 болуы тиіс.

1.4 Докторанттардың кеңесшілері университеттің Ғылыми кеңесінде қаралады және оқуға түскеннен кейінгі 2 ай ішінде бірінші курста университет басшысының бұйрығымен бекітіледі.

1.5 Диссертацияның көлемі 150 беттен аспауы керек. Гуманитарлық ғылымдар бойынша диссертацияның көлемі 25% артық болуы мүмкін.

Қосымшалар диссертацияның көрсетілген көлеміне кірмейді.

1.6 Докторлық диссертация бітірушіге тиісті білім беру бағдарламасы бойынша PhD/профильді беру үшін негіз болып табылады.

1.7 Докторлық диссертация келесі талаптарға сай болуы керек:

- теориялық немесе қолданбалы міндеттерді шешуге мүмкіндік беретін немесе нақты ғылыми бағыттарды дамытудағы ірі жетістік болып табылатын жаңа ғылыми негізделген теориялық және (немесе) эксперименттік нәтижелерді қамтуы тиіс;

- докторлық диссертация қорғалатын мамандықтың негізгі проблематикасына сәйкес келуі керек;
- өзектілігі, ғылыми жаңалығы және тәжірибелік маңыздылығы;
- ғылым, техника және өндірістің заманауи теориялық, әдістемелік және технологиялық жетістіктеріне негізделе отырып;
- нақты практикалық ұсыныстар, кешенді, функционалды емес сипаттағы басқарушылық мәселелерді дербес шешу;
- компьютерлік технологияларды қолдана отырып, деректерді өңдеу мен түсіндірудің заманауи әдістеріне негізделуі керек;
- қазіргі заманғы ғылыми-зерттеу әдістері мен озық ақпараттық технологияларды қолдана отырып орындалады;
- негізгі қорғалатын ережелер бойынша ғылыми-зерттеу/эксперименттік-зерттеу (әдістемелік, практикалық) бөлімдерін қамту;
- өз кезегінде тиісті білім саласындағы алдыңғы қатарлы халықаралық тәжірибеге негізделеді.

1.8 Докторлық диссертациялардың тақырыбын шығарушы кафедра әзірлейді, жоғары оқу орнының Ғылыми кеңесі қарайды және бекітеді.

1.9 Докторлық диссертацияның тақырыбы ЖОО-ның Ғылыми кеңесінің шешімімен қабылданғаннан кейін бірінші семестр ішінде докторантқа бекітіледі және жоғары оқу орны ректорының бұйрығымен бекітіледі.

1.10 Бітіру курсына сараптамалық кеңестердің жұмысы басталғанға дейін бір ай бұрын докторанттың диссертациясының тақырыбын шығарушы кафедраның дәлелді қорытындысы негізінде түзетуге жол беріледі.

1.11 Негіздемесі мен құрылымы бар докторлық диссертацияның тақырыбы, диссертациямен жұмыстың аяқталу мерзімі көрсетілген докторлық диссертацияның орындалу жоспары, ғылыми жарияланымдардың, тағылымдамалардың жоспары (қажет болған жағдайда) докторанттың жеке жұмыс жоспарында көрсетіледі.

1.12 Диссертация келесі нысандардың бірінде ұсынылады:

1) диссертациялық жұмыс;

2) Clarivate Analytics (Кларивэйт Аналитикс) журналының Citation Reports (Жорнал Цитэйшн Репортс) есептеріне сәйкес бірінші және/немесе екінші квартильге енгізілген жарияланымдарда жарияланған кемінде екі мақала және бір шолу сериясы. Мақалалардың бірінде докторант бірінші автор немесе бірінші корреспондент болып табылады.

Философия докторы (PhD), бейіні бойынша докторы ғылыми дәрежесін алуға арналған диссертацияның негізгі ғылыми нәтижелері диссертация қорғауға дейін ғылыми қызметтің негізгі нәтижелерін жариялауға ұсынылған ғылыми жарияланымдар тізіміне енгізілген ғылыми басылымдарда уәкілетті орган бекіткен және (немесе) халықаралық рецензияланатын ғылыми журналда жарияланады.

Халықаралық рецензияланатын ғылыми журналдардағы мақалалар дайындау бағытына қарай есепке алынады, атап айтқанда:

1) 8D05 «Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика», 8D06 «Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар», 8D07 «Машина жасау, өңдеу өнеркәсібі және құрылыс өнеркәсібі», 8D08 «Ауыл шаруашылығы және биоресурстар», 8D09 «Ветеринария», 8D10 «Денсаулық сақтау және әлеуметтік қамсыздандыру (медицина)», 8D11 «Қызметтер» кадрларды даярлау бағыттары бойынша Journal Citation Reports (Жорнал Цитэйшн Репортс) бұдан әрі JCR (ЖСР) Clarivate Analytics (Кларивэйт Аналитикс) деп аталады немесе Scopus (Скопус) дерекқорында CiteScore (Сайтскор) процентильдік көрсеткіші бар жарияланымдарда белгілі бір квартильге енгізілген жарияланымдар;

2) кадрларды даярлаудың басқа бағыттары үшін - JCR (ЖСР) сәйкес импакт-факторы бар немесе Web of Science Core Collection (Вэб оф Сайнс Кор Коллекшн) дерекқорында индекстелген жарияланымдарда, Clarivate Analytics (Кларивэйт Аналитикс) компаниясының (Arts and Humanities Citation Index (Арт энд Хьюманитис Цитэйшн Индекс), Science Citation Index Expanded (Сайенс Цитэйшн Индекс Экспандид), Social Sciences Citation Index

(Сошиал Сайенсиз Цитэйшэн Индекс бөлімдері), сондай-ақ Scopus (Скопус) дерекқорында CiteScore(СайтСкор) бойынша белгілі бір процентиальдік көрсеткіші бар жарияланымдар.

JCR (ЖСР) деректері бойынша импакт-факторы бар халықаралық рецензияланатын ғылыми журналда 1 (бір) мақала болған жағдайда (немесе Web of Science Core Collection (Сайнс Кор collection Web of) дерекқорында индекстелетін Arts and Humanities Citation Index (Арт энд Хьюманитис Цитэйшэн Индекс), Science Citation Index Expanded (Сайенс Цитэйшэн Индекс Экспандид), Social Sciences Citation Index (Сошиал Сайенсиз Цитэйшэн Индекс бөлімдері), немесе Scopus (Скопус) дерекқорында citescore (СайтСкор) бойынша процентиаль көрсеткіші кемінде 25 (жиырма бес), басылымдар тізіміндегі журналдардағы мақалалар саны 3-ті (үш) құрайды.

JCR (ЖСР) деректері бойынша импакт-факторы бар журналда 1 (бір) мақала немесе Citescore (СайтСкор) бойынша процентиаль көрсеткіші Scopus (Скопус) дерекқорында кемінде 25 (жиырма бес) және базаның алғашқы үш квартиліне кіретін журналда 1 (бір) мақала болған жағдайда JCR (ЖСР) немесе Scopus (Скопус) деректер базасында Citescore (СайтСкор) бойынша кемінде 50 (елу) процентиаль көрсеткіші бар басылымдар тізбесіне енгізілген ғылыми басылымдарда мақалалар жариялау талап етілмейді.

JCR (ЖСР) базасының бірінші квартиліне кіретін журналда бір ғылыми мақала болған жағдайда, басқа жарияланымдар талап етілмейді.

Халықаралық рецензияланатын ғылыми журналдардағы мақалалар аталған базаларда мәлімделген журналдың тақырыптық бағытына сәйкес келеді және ағымдағы нөмірлерде жарияланады. Бұл ретте мақала жарияланған немесе диссертация қорғалған кезде журналда Scopus (Скопус) дерекқорында citescore (СайтСкор) бойынша процентиаль көрсеткіші немесе диссертация мазмұнына сәйкес келетін ғылыми салалардың кем дегенде біреуі бойынша Web of Science Core Collection (Вэб оф Сайнс Кор Коллекшн) дерекқорында импакт-фактор (немесе индекстелген) болады.

Егер халықаралық рецензияланатын ғылыми журналдарда қажетті саннан асатын ғылыми мақалалар болса, олар Жарияланымдар тізіміне енгізілген ғылыми жарияланымдардағы мақалалар болып есептеледі.

Clarivate Analytics (Кларивэйт Аналитикс) компаниясының Web of Science (Вэб оф Сайнс) дерекқорына енгізілген шетелдік патенттер халықаралық рецензияланатын ғылыми журналдардағы жарияланымдар ретінде есептеледі.

Мемлекеттік құпияларды немесе қызметтік пайдалануға арналған мәліметтерді қамтитын диссертацияларды қорғау кезінде диссертацияның негізгі нәтижелері диссертация тақырыбы бойынша кемінде 7 (жеті) басылымда, Басылымдар тізіміне енетін ғылыми басылымдарда кемінде 4 (төрт) мақала жарияланады.

2. Диссертация құрылымы

Диссертацияның құрылымдық элементтері:

- титулдық бет;
- мазмұны;
- Нормативтік сілтемелер;
- анықтамалар;
- Белгілеулер мен қысқартулар;
- кіріспе;
- негізгі бөлім;
- қорытынды;
- пайдаланылған әдебиеттер тізімі;
- қосымшалар.

3. Диссертацияның құрылымдық элементтеріне қойылатын талаптар

3.1 Титулдық парақ

3.1.1 титул парағы диссертацияның бірінші беті болып табылады және құжатты өңдеу және іздеу үшін қажетті ақпарат көзі болып табылады.

3.1.2 титулдық бетте келесі мәліметтер келтіріледі:

- диссертация орындалған ұйымның атауы;
- әмбебап ондық жіктеу индексі (ӨОЖ);
- шектеу грифі (қажет болған жағдайда);
- диссертанттың, аты-жөні, тегі;
- жұмыстың атауы;
- білім беру бағдарламасының шифры мен атауы (ҚР жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларының классификаторы бойынша)
- қажетті ғылыми дәреже;
- ғылыми кеңесшілердің тегі және аты-жөні;
- орны мен күні (жылы).

Титул парағы диссертация беттерінің жалпы нөмірленуіне кіреді. Титулдық парақтағы бет нөмірі қойылмайды.

Титулдық парақ А қосымшасына сәйкес ресімделеді.

Титулдық парақта қара сиямен орындалған докторанттың жеке қолы болуы тиіс.

3.2 Диссертация мазмұны

3.2.1 Диссертацияның мазмұны кіріспеден, реттік нөмірлерден және барлық бөлімдердің, кіші бөлімдердің, тармақтардың атауларынан (егер олардың атаулары болса), қорытындыдан, пайдаланылған дереккөздердің тізімінен және диссертацияның осы элементтері басталатын беттердің нөмірлері көрсетілген қосымшалардың атауынан тұрады.

3.1 Нормативтік сілтемелер

3.3.1 «Нормативтік сілтемелер» құрылымдық элементі диссертация мәтінінде сілтеме берілген стандарттар тізбесін қамтиды.

3.3.2 сілтемелік стандарттар тізімі мына сөздерден басталады: «осы диссертацияда келесі стандарттарға сілтемелер қолданылды».

3.3.3 тізбеге стандарттардың белгілері мен олардың атаулары белгілердің тіркеу нөмірлерінің өсу ретімен енгізіледі.

3.4 Анықтамалар

3.4.1 «Анықтамалар» құрылымдық элементі диссертацияда қолданылатын терминдерді нақтылау немесе белгілеу үшін қажетті анықтамаларды қамтиды.

3.4.2 Анықтамалар тізімі мына сөздерден басталады: «осы диссертацияда тиісті анықтамалары бар келесі терминдер қолданылады».

3.5 Белгілер мен қысқартулар

3.5.1 "Белгілеулер мен қысқартулар" құрылымдық элементі диссертацияда қолданылатын Белгілеулер мен қысқартулардың тізбесін қамтиды.

3.5.2 Белгілеулер мен қысқартуларды жазу оларды диссертация мәтініне келтіру тәртібімен немесе қажетті түсіндірмелермен және түсіндірмелермен әліпбилік тәртіппен келтіріледі.

3.5.3 "Анықтамалар, белгілер және қысқартулар" деген бір құрылымдық элементте анықтауға, белгілеуге және қысқартуға жол беріледі.

3.6 Кіріспе

Кіріспе шешілетін ғылыми немесе ғылыми-технологиялық проблеманың (міндеттің) қазіргі жай-күйін бағалауды, тақырыпты әзірлеу үшін негіздеме мен бастапқы деректерді, осы ғылыми-зерттеу жұмысын жүргізу қажеттігінің негіздемесін, әзірлеудің жоспарланып отырған ғылыми-техникалық деңгейі туралы, патенттік зерттеулер туралы мәліметтерді және олардан алынған қорытындыларды, диссертацияны метрологиялық қамтамасыз ету туралы мәліметтерді қамтуға тиіс. Кіріспеде тақырыптың өзектілігі мен жаңалығы, осы жұмыстың басқа ғылыми-зерттеу жұмыстарымен байланысы көрсетілуі тиіс, сондай-ақ зерттеудің

мақсаттары, объектісі мен нысанасы, міндеттері, олардың ғылыми-зерттеу жұмысын (ҒЗЖ) орындаудағы орны тұтастай келтірілуі, әдіснамалық база, қорғауға шығарылатын ережелер көрсетілуі тиіс.

3.7 Негізгі бөлім

- 3.7.1 диссертацияның негізгі бөлімінде орындалған жұмыстың мәнін, әдістемесін және негізгі нәтижелерін көрсететін мәліметтер келтіріледі.

- 3.7.2 негізгі бөлім мыналарды қамтуы тиіс:

- зерттеу бағытының негіздемесін, міндеттерді шешу әдістерін және оларды салыстырмалы бағалауды, ғылыми-зерттеу жұмысын жүргізудің таңдалған жалпы әдістемесінің сипаттамасын қамтитын зерттеу бағытын таңдау;

- зерттеудің мақсатын, объектісі мен нысанасын, зерттеу міндеттерін қою

- теориялық зерттеулердің сипаты мен мазмұнын анықтауды, зерттеу әдістерін, есептеу әдістерін, эксперименттік жұмыстарды жүргізу қажеттігінің негіздемесін, әзірленген объектілердің жұмыс істеу принциптерін, олардың сипаттамаларын қоса алғанда, теориялық және (немесе) эксперименттік зерттеулер процесі;

Қойылған міндеттерді шешудің толықтығын және жұмыстың одан арғы бағыттары бойынша ұсыныстарды бағалауды, алынған нәтижелердің шынайылығын бағалауды және оларды отандық және шетелдік жұмыстардың ұқсас нәтижелерімен салыстыруды қамтитын зерттеу нәтижелерін қорытындылау және бағалау.

Диссертацияның әр бөлімі негізгі тұжырымдармен аяқталуы керек және келесі бөлім үшін негіз болуы керек.

Диссертацияның негізгі бөлігіндегі презентация қатаң негізделген, тұтас және қисынды болуы керек. Диссертациядағы орфографиялық, грамматикалық және пунктуациялық қателерге жол берілмеуі тиіс. Диссертация мәтінін ұсыну стилі ғылыми тұрғыдан дұрыс болуы керек. Біреудің эмоционалды пікірлері мен тұжырымдарына, көркем әдебиеттегі сөздерге, күнделікті сөздерге, жаргонға және т. б. жол берілмейді.

3.8 Қорытынды

Қорытындыда мыналар болуы керек:

- диссертациялық зерттеулердің нәтижелері бойынша қысқаша қорытындылар;
- қойылған міндеттердің шешімдерінің толықтығын бағалау;
- нәтижелерді нақты пайдалану бойынша ұсыныстар мен бастапқы деректер;
- енгізудің техникалық-экономикалық тиімділігін бағалау;
- осы саладағы үздік жетістіктермен салыстырғанда орындалған жұмыстың ғылыми деңгейін бағалау.

3.9 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

Тізімде диссертация жазу кезінде пайдаланылған дереккөздер туралы мәліметтер болуы тиіс.

Тізім Б қосымшасына сәйкес ресімделеді.

3.10 Қосымшалар

3.10.1 қосымшаларға қандай да бір себептермен негізгі бөлімге енгізілмейтін орындалған диссертацияға байланысты материалдарды енгізу ұсынылады.

- Қосымшалар қосылуы мүмкін:
- аралық математикалық дәлелдер, формулалар және есептеулер;
- қосалқы сандық деректер кестелері;
- сынақ есептері;
- эксперименттер, өлшеулер және сынақтар жүргізу кезінде қолданылатын аппаратуралар мен аспаптардың сипаттамасы;
- диссертациялық жұмысты орындау барысында әзірленген ЭЕМ шешетін тапсырмалардың алгоритмдері мен бағдарламаларының ережелері мен әдістемелері, сипаттамалары;

- көмекші сипаттағы иллюстрациялар (фотосуреттер);
- диссертациялық жұмысты (немесе оның бір бөлігін) ғылыми-техникалық кеңесте қарау хаттамасы;
- диссертациялық жұмыстың нәтижелерін енгізу актілері және т. б.

4 Диссертацияны рәсімдеу ережелері

4.1 Жалпы талаптар

4.1.1 Мәтінді баяндау және диссертацияны рәсімдеу осы Ереженің талаптарына сәйкес орындалады. Диссертациялық жұмыс мәтінінің беттері және диссертацияға енгізілген иллюстрациялар мен кестелер А4 форматына сәйкес келуі тиіс.

4.1.2 Диссертация А4 форматындағы ақ қағаз парағының бір жағында бір интервалмен компьютер мен принтерді қолдана отырып орындалуы керек. Қаріптің түсі қара болуы керек, шрифт Times New Roman, тұрақты, кегль 14.

Диссертацияның мәтіні өрістердің келесі өлшемдерін сақтай отырып басылуы керек: оң жағы - 10 мм, жоғарғы жағы - 20 мм, сол жағы - 30 мм және төменгі жағы-20 мм.

Өр түрлі гарнитураның қаріптерін қолдана отырып, белгілі бір терминдерге, формулаларға, Теоремаларға назар аударудың компьютерлік мүмкіндіктерін пайдалануға рұқсат етіледі.

4.1.3 Басып шығарылған мәтіннің және ДК-ден иллюстрациялардың, кестелердің, басып шығарулардың сапасы олардың нақты қайта шығарылу талаптарын қанағаттандыруы тиіс.

4.1.4 Диссертацияны орындау кезінде бүкіл диссертация бойынша бейненің біркелкі тығыздығын, контрастын және айқындығын сақтау қажет. Диссертацияда анық, ашылмаған сызықтар, әріптер, сандар мен белгілер болуы керек.

4.1.5 Диссертацияда тегі, ұйымның атауы, бұйымның атауы және басқа да тиісті есімдер түпнұсқа тілінде беріледі.

Тиісті атауларды транслитерациялауға және ұйымдардың атауларын түпнұсқа атауын қоса отырып (бірінші аталған кезде) диссертация тіліне аударуға жол беріледі.

4.2 Диссертацияны құру

6.2.1 Диссертацияның құрылымдық элементтерінің атаулары "мазмұны", "Нормативтік сілтемелер", "анықтамалар", "Белгілеулер мен қысқартулар", "кіріспе", "қорытынды", "пайдаланылған дереккөздер тізімі", "қосымша" диссертацияның құрылымдық элементтерінің тақырыптары болып табылады. Құрылымдық элементтерді қалың қаріппен таңдау керек.

4.2.2 Диссертацияның негізгі бөлігін бөлімдерге, бөлімшелерге және тармақтарға бөлу керек. Қажет болған жағдайда тармақтар тармақшаларға бөлінуі мүмкін. Диссертация мәтінін тармақтар мен тармақшаларға бөлген кезде әр тармақта аяқталған ақпарат болуы керек.

4.2.3 Бөлімдердің, кіші бөлімдердің тақырыптары болуы тиіс. Элементтер, әдетте, тақырыптарда жоқ. Тақырыптар бөлімдердің, кіші бөлімдердің мазмұнын нақты және қысқаша көрсетуі керек.

4.2.4 Бөлімдердің, кіші бөлімдер мен тармақтардың тақырыптары абзац шегінісінен бас әріппен, соңында нүктесіз, астын сызусыз басылуы керек.

Егер тақырып екі сөйлемнен тұрса, олар нүктемен бөлінеді.

4.3 Диссертация беттерін нөмірлеу

4.3.1 Диссертацияның беттерін араб цифрларымен нөмірлеп, диссертацияның бүкіл мәтіні бойынша толассыз нөмірлеуді сақтау керек. Бет нөмірі парақтың төменгі бөлігінің ортасына нүктесіз қойылады.

4.3.2 Титулдық парақ беттердің жалпы нөмірленуіне кіреді. Титулдық парақтағы бет нөмірі қойылмайды.

4.3.3 Жеке парақтарда орналасқан иллюстрациялар мен кестелер диссертация

беттерінің жалпы нөмірленуіне қосылады.

A3 форматындағы парақтағы суреттер, кестелер бір бет ретінде қарастырылады.

4.4 Бөлімдердің, кіші бөлімдердің, тармақтардың, тармақшалардың нөмірленуі

4.4.1 Диссертацияның бөлімдерінде бүкіл жұмыс шегінде араб цифрларымен нүктесіз белгіленген және абзац шегінісінен жазылған реттік нөмірлері болуы тиіс. Кіші бөлімдердің әрбір бөлім шегінде нөмірленуі тиіс. Кіші бөлімнің нөмірі нүктемен бөлінген бөлімнің және кіші бөлімнің нөмірлерінен тұрады. Бөлімше нөмірінің соңында нүкте қойылмайды. Бөлімдер сияқты бөлімдер бір немесе бірнеше тармақтардан тұруы мүмкін.

4.4.2 Егер диссертацияның кіші бөлімдері болмаса, онда ондағы тармақтардың нөмірленуі әр бөлімнің шегінде болуы керек, тармақтың нөмірі бөлімнің және нүктемен бөлінген тармақтың нөмірлерінен тұруы керек. Тармақ нөмірінің соңында нүкте қойылмайды.

Мысал

1 түрлері мен негізгі өлшемдері

1.1

1.2 } диссертацияның бірінші бөлімінің тармақтарын нөмірлеу

1.3 }

2 Техникалық талаптар

2.1

2.2 } диссертацияның екінші бөлімінің тармақтарын нөмірлеу

2.3 }

Егер диссертацияның кіші бөлімдері болса, онда тармақтардың нөмірленуі кіші бөлім шегінде болуы керек және тармақтың нөмірі бөлімнің, кіші бөлімнің және нүктелермен бөлінген тармақтардың нөмірлерінен тұруы керек, мысалы:

3 Сынақ әдістері

3.1 Аппараттар, материалдар және реактивтер

3.1.1

3.1.2 } Диссертацияның үшінші бөлімінің бірінші кіші бөлімінің тармақтарын

3.1.3 } нөмірлеу

3.2 Сынаққа дайындық

3.2.1

3.2.2 } Диссертацияның үшінші бөлімінің екінші кіші бөлімінің тармақтарын

3.2.3 } нөмірлеу

4.4.3 егер бөлім бір кіші бөлімнен тұрса, онда кіші бөлім нөмірленбейді. Егер кіші бөлім бір тармақтан тұрса, онда тармақ нөмірленбейді.

4.4.4 егер мәтін тек тармақтарға ғана бөлінсе, онда олар барлық диссертациялық жұмыс шегінде реттік нөмірлермен нөмірленеді.

4.4.5 тармақтар, қажет болған жағдайда, әрбір тармақтың шегінде реттік нөмірі болуы тиіс тармақшаларға бөлінуі мүмкін, мысалы: 4.2.1.1, 4.2.1.2 және т. б.

4.4.6 тармақтар немесе тармақшалар ішінде аударымдар келтірілуі мүмкін.

Әрбір санаудың алдында сызықша немесе қажет болған жағдайда құжат мәтінінде санаулардың біріне сілтеме жасау керек, кіші әріп (е, з, й, о, Ч, Ъ, Ы, Ь қоспағанда), содан кейін жақша қойылады.

Аударымдарды одан әрі нақтылау үшін араб цифрларын қолдану керек, содан кейін жақша қойылып, жазба мысалда көрсетілгендей шегіністен жасалады.

Мысал

а) _____

б) _____

1) _____

2) _____

в) _____

4.4.7 Егер диссертациялық жұмыс екі немесе одан да көп бөліктен тұрса, онда әрбір бөліктің өзінің реттік нөмірі болуы тиіс. Әр бөліктің нөмірін диссертациялық жұмыстың түрін көрсете отырып, титулдық параққа араб цифрларымен қою керек, мысалы, "2-бөлім".

4.4.8 Диссертацияның әрбір құрылымдық элементі жаңа парақтан (беттен) басталуы керек.

4.4.9 Диссертация беттері мен диссертация құрамына кіретін қосымшалардың нөмірленуі толассыз болуы тиіс.

4.5 Суреттер

4.5.1 Иллюстрацияларды (сызбалар, карталар, графиктер, схемалар, компьютерлік басып шығарулар, диаграммалар, фотосуреттер) диссертация мәтінінде олар алғаш рет айтылған мәтіннен кейін немесе келесі бетте орналастыру керек.

Суреттер компьютерлік дизайнда, соның ішінде түрлі-түсті болуы мүмкін.

Диссертацияда барлық суреттерге сілтемелер берілуі керек.

4.5.2 Диссертацияда орналастырылатын сызбалар, графиктер, диаграммалар, сызбалар, иллюстрациялар конструкторлық құжаттаманың бірыңғай жүйесінің (КҚБЖ) мемлекеттік стандарттарының талаптарына сәйкес болуы тиіс.

Компьютерлік басып шығаруды пайдалану арқылы сызбаларды, графиктерді, диаграммаларды, схемаларды орындауға рұқсат етіледі.

4.5.3 Қосымшалардың иллюстрацияларын қоспағанда, иллюстрацияларды араб цифрларымен толассыз нөмірлеумен нөмірлеу керек. "Сурет" сөзі және оның атауы жолдың ортасында орналасқан.

4.5.4 Иллюстрациялардың қажет болған жағдайда атауы және түсіндірме деректері (сурет астындағы мәтін) болуы мүмкін. "Сурет" сөзі және оның атауы түсіндірме мәліметтерден кейін орналастырылады және келесідей орналастырылады: 1 - сурет-құрылғының бөліктері.

4.5.5 Егер сурет біреуден артық бетте орналасса, онда суреттің нөмірі мен атауы бірінші параққа (параққа) оның парағын көрсете отырып орналастырылады, келесі беттерде сурет пен парақтың нөмірі ғана көрсетіледі. (Мысал: 1 - сурет-аспап бөлшектері, 1-парақ; 1-сурет, 2-парақ)

4.5.6 Иллюстрацияларды бөлім шегінде нөмірлеуге рұқсат етіледі. Бұл жағдайда иллюстрацияның нөмірі бөлім нөмірінен және нүктемен бөлінген иллюстрацияның реттік нөмірінен тұрады. Мысалы 1.1. сурет

4.5.7 Әр қосымшаның суреттері араб цифрларымен жеке нөмірленіп, қосымшаның белгісі цифрдың алдында қосылады. Мысалы, А. 3. сурет

Иллюстрациялар в қосымшасына сәйкес ресімделеді.

4.5.8 Суреттерге сілтеме жасаған кезде жазу керек "...2-суретке сәйкес "нөмірлеу арқылы және" ...1.2" суретке сәйкес бөлім шегінде нөмірлеу кезінде.

4.6 Кестелер

4.6.1 Кестелер көрсеткіштерді салыстырудың көрнекілігі мен ыңғайлылығы үшін қолданылады. Кестенің атауы оның мазмұнын көрсетуі керек, дәл, қысқа болуы керек. Кестенің атауын сол жақтағы кестенің үстіне, сызықша арқылы нөмірі бар бір жолға шегініссіз қою керек.

4.6.2 Кесте диссертацияда бірінші рет айтылған мәтіннен кейін немесе келесі бетте орналасуы керек.

4.6.3 Диссертацияда барлық кестелерге сілтемелер болуы керек. Сілтеме кезінде "кесте" сөзін оның нөмірін көрсете отырып жазу керек.

4.6.4 Көп жолдары бар кестені басқа параққа (бетке) тасымалдауға рұқсат етіледі. Кестенің бір бөлігін басқа параққа (параққа) ауыстырған кезде "кесте" сөзі, оның нөмірі мен атауы кестенің бірінші бөлігінің сол жағында бір рет көрсетіледі, ал басқа бөліктердің

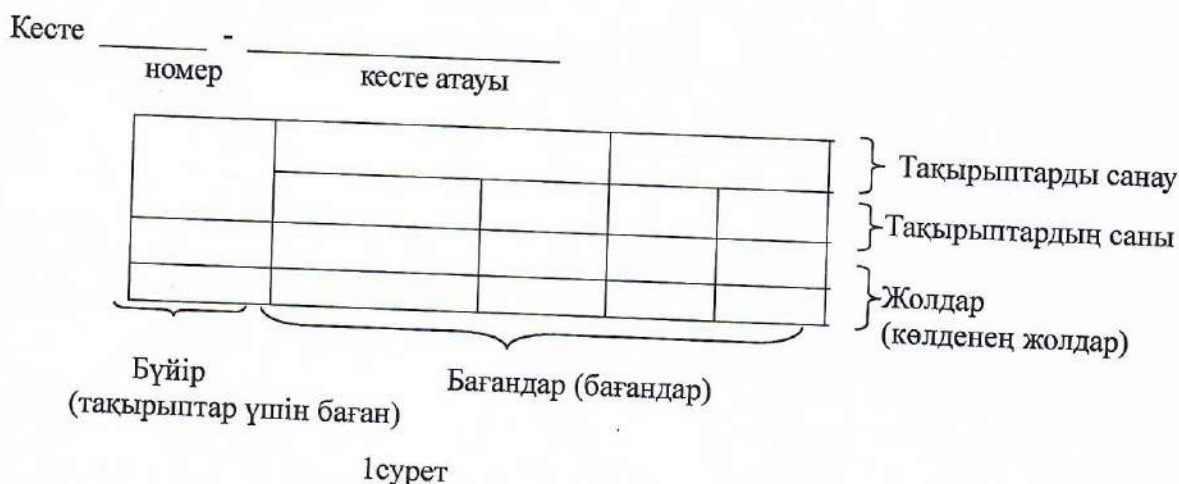
үстінде сол жақта "кестенің жалғасы" деген сөздер жазылады және кестенің нөмірі көрсетіледі, мысалы: "1-кестенің жалғасы". Кестені басқа паракка (параққа) ауыстырған кезде тақырып тек оның бірінші бөлігінің үстіне қойылады.

Графалары көп кестені бөліктерге бөлуге және бір бөлігін екінші беттің астына орналастыруға рұқсат етіледі. Егер кестенің жолдары мен бағандары беттің пішімінен асып кетсе, онда бірінші жағдайда кестенің әр бөлігінде Бас, екінші жағдайда бүйір қайталанатын.

Егер кесте бағанының әртүрлі жолдарында қайталанатын мәтін бір сөзден тұратын болса, онда оны бірінші жазудан кейін тырнақшалармен ауыстыруға жол беріледі; егер екі және одан көп сөзден тұратын болса, онда бірінші қайталау кезінде оны "сол" деген сөздермен, ал бұдан әрі - тырнақшалармен алмастырады. Қайталанатын сандардың, маркалардың, белгілердің, математикалық және химиялық таңбалардың орнына тырнақша қоюға жол берілмейді. Егер кестенің кез-келген жолында Сандық немесе басқа деректер берілмесе, онда олар сызықша қояды.

"№" Бағаны реті бойынша, қажет болған жағдайда келтіріледі, қалған жағдайларда – жоқ.

4.6.5 сандық материал, әдетте, кесте түрінде жасалады. Кесте дизайнының мысалы 1-суретте көрсетілген.

4.6.6 Қосымшалар кестелерін қоспағанда, кестелер араб цифрларымен толассыз нөмірлеумен нөмірленуі тиіс.

Кестелерді бөлім шегінде нөмірлеуге рұқсат етіледі. Бұл жағдайда кесте нөмірі бөлім нөмірінен және нүктемен бөлінген кестенің реттік нөмірінен тұрады.

Әр қосымшаның кестелері араб цифрларымен жеке нөмірленеді, мысалы, егер ол Г қосымшасында келтірілген болса, "В. 1 кестесі".

4.6.7 Кестенің бағандары мен жолдарының тақырыптары бас әріппен жекеше түрде, ал бағандардың тақырыпшалары, егер олар тақырыппен бір сөйлем құраса, кіші әріппен немесе егер олар дербес мәнге ие болса, бас әріппен жазылуы тиіс. Тақырыптың соңында және подзаголовков кестелер нүкте қоймайды.

4.6.8 Сол, оң және төменгі кестелер сызықтармен шектелген. Кестеде мәтіннен кіші қаріп өлшемін қолдануға рұқсат етіледі. Бүйір жақтарының тақырыптары мен тақырыпшаларын және бағандарды диагональды сызықтармен бөлуге жол берілмейді.

Кестенің жолдарын бөлетін көлденең және тік сызықтар, егер олардың болмауы кестені пайдалануды қиындатпаса, жүргізілмеуге рұқсат етіледі.

График тақырыптары кесте жолдарына параллель жазылады. Қажет болған жағдайда баған тақырыптарының перпендикуляр орналасуына жол беріледі.

Кестенің басын кестенің қалған бөлігінен сызықпен бөлу керек. Диссертациядағы кестелерді жобалау мысалы г қосымшасында келтірілген.

4.7 Ескертулер

4.7.1 "Ескерту" сөзі абзацтан бас әріппен жазылып, асты сызылмауы тиіс.

4.7.1 Егер мәтіннің, кестенің немесе графикалық материалдың мазмұнына түсіндірме немесе анықтамалық деректер қажет болса, ескертулер диссертацияда келтіріледі. Ескертпелерде талаптар болмауы тиіс.

4.7.3 Ескертулер мәтіндік, графикалық материалдан кейін немесе осы ескертулер жататын кестеде тікелей орналастырылуы тиіс. Егер Ескерту біреу болса, онда "Ескерту" деген сөзден кейін сызықша қойылады және Ескерту бас әріппен жазылады. Бір ескерту нөмірленбейді. Бірнеше ескертулер араб цифрларымен нүкте қоймай рет-ретімен нөмірленеді. Кестеге ескерту кестенің соңында кестенің соңын көрсететін сызықтың үстіне қойылады.

Мысал

Ескерту-Жолма-жол жазуларды баспау.

Бірнеше ескертпелер реті бойынша араб цифрларымен нөмірленеді.

Мысал

Ескертпелер

1 Жоласты жазулар басылмайды;

2 Құжаттар нотариалды куәландырылады;

3 Ұйым басшысын бекітеді

4.7.4 Диссертацияда қосымша түсініктеме қажет болған жағдайда ескертуді сілтеме түрінде ресімдеуге рұқсат етіледі. Сілтеме белгісі түсініктеме берілген сөзден, саннан, символдан, сөйлемнен кейін бірден қойылады. Ескерту белгісі жақшасы бар араб цифрларымен сызылған. Сандардың орнына сілтемелерді "*"жұлдызшаларымен орындауға рұқсат етіледі.

Ескерту парақтың соңында шегіністен бастап, мәтіннен сол жақтағы қысқа көлденең сызықпен бөлінеді. Кестеге сілтеме кестенің соңында кестенің соңын көрсететін сызықтың үстіне орналастырылады.

4.8 Формулалар мен теңдеулер

4.8.1 Формулалар мен теңдеулерді мәтіннен бөлек жолға бөлу керек. Әрбір формуланың немесе теңдеудің үстінде және астында кемінде бір бос жол қалуы тиіс. Егер теңдеу бір жолға сыймаса, онда ол тең (=) белгісінен кейін немесе Қосу (+), алу (-), көбейту (х), бөлу (:) немесе басқа математикалық белгілерден кейін ауыстырылуы тиіс, әрі белгі келесі жолдың басында қайталанады. Формулань көбейту амалын білдіретін белгіге ауыстырған кезде "х" белгісі қолданылады.

4.8.2 Символдар мен сандық коэффициенттердің мәндерін түсіндіруді формулада берілген ретпен тікелей формуланың астына беру керек.

4.8.3 Диссертациялық жұмыстағы формулаларды бүкіл диссертация шегіндегі реттік нөмірлеумен дөңгелек жақшадағы араб цифрларымен жолдағы ең оң жақ қалпында нөмірлеу керек.

Мысал

$$A=a:b,$$

$$B=c:e.$$

(1)

(2)

(1)-Бір формуланы білдіреді

4.8.4 Қосымшаларда орналастырылған формулалар әр қосымшаның алдында қосымшаның белгісін қоса отырып, әр қосымшаның шегінде араб цифрларымен жеке нөмірленуі тиіс, мысалы, (1) формула.

4.8.5 Мәтіндегі формулалардың реттік нөмірлеріне сілтемелер жақшада беріледі. Мысал - ... (1) формулада.

4.8.6 Бөлім шегінде формулаларды нөмірлеуге жол беріледі. Бұл жағдайда формула нөмірі бөлім нөмірінен және нүктемен бөлінген формуланың реттік нөмірінен тұрады, мысалы (3.1).

4.8.7 Диссертацияда математикалық теңдеулерді ұсыну тәртібі формулалармен бірдей.

4.9 Сілтемелер

4.9.1 Диссертацияда осы ережелерге, стандарттарға, техникалық шарттарға және басқа құжаттарға сілтемелерге рұқсат етіледі, егер олар тиісті талаптарды толық және біржақты анықтаса және құжатты пайдалануда қиындық тудырмаса.

4.9.2 Құжатқа тұтастай немесе оның бөлімдері мен қосымшаларына, сондай-ақ кестелер мен иллюстрацияларға сілтеме жасау керек. Осы Қағидалардың кіші бөлімдерін, тармақтарын, кестелері мен иллюстрацияларын қоспағанда, кіші бөлімдер мен тармақтарға сілтемелер жасауға жол берілмейді.

4.9.3 Стандарттар мен техникалық шарттарға сілтемелер кезінде тек олардың белгіленуін көрсетеді, бұл ретте пайдаланылған көздер тізімінде стандарт толық сипатталған жағдайда олардың бекітілген жылын көрсетпеуге жол беріледі.

4.9.4 Пайдаланылған дереккөздерге сілтемелер тік жақшада келтірілуі тиіс. Сілтемелерді нөмірлеу диссертацияның бөлімдерге бөлінуіне қарамастан, диссертация мәтініндегі сілтемелерді келтіру тәртібімен араб сандарымен жүргізіледі.

4.9.5 Бір дереккөзге бірнеше рет сілтеме жасаған кезде шаршы жақшада көздің реттік нөмірінен басқа дереккөзден тиісті бет қойылады.

4.9.6 Өз жарияланымдарына сілтеме жасау міндетті.

4.9.7 Интернет көздеріне сілтемелер дереккөздің мекенжайы көрсетіле отырып келтіріледі.

4.10 Анықтамалар, белгілер және қысқартулар

Анықтамалар, белгілер мен қысқартулар тізімі бағанда орналасуы керек. Сол жақта немесе алфавиттік ретпен қысқартулар, шартты белгілер, символдар, физикалық шамалардың бірліктері мен терминдер, оң жақта - олардың толық декодталуы келтірілген.

4.11 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

Дереккөздер туралы мәліметтер диссертация мәтініндегі дереккөздерге сілтемелердің пайда болу ретімен орналастырылуы және нүктесіз араб цифрларымен нөмірленуі және абзац шегінісінен басылуы тиіс.

4.12 Қосымшалар

4.12.1 Қосымшалар диссертацияның келесі парақтарында жалғасы ретінде ресімделеді.

4.12.2 Диссертация мәтінінде барлық қосымшаларға сілтемелер берілуі тиіс. Қосымшалар диссертация мәтінінде оларға сілтеме жасау тәртібімен орналастырылады.

4.12.3 Әрбір қосымшаны жаңа беттен бастап, беттің жоғарғы жағындағы "Қосымша" деген сөзді, оның белгісін көрсете отырып бастау керек. Қосымшада мәтінге қатысты симметриялы түрде жеке жолда бас әріппен жазылатын тақырып болуы керек.

4.12.4 Қосымшалар Е, З, Й, О, Ч, Ъ, Ы, Ъ әріптерін қоспағанда, А-дан бастап орыс алфавитінің бас әріптерімен белгіленеді. "Қосымша" деген сөзден кейін оның реттілігін білдіретін әріп шығады. І, О әріптерін қоспағанда, қосымшаларды латын әліпбиінің әріптерімен белгілеуге жол беріледі. Орыс және латын алфавиттерінің әріптері толық пайдаланылған жағдайда қосымшаларды араб цифрларымен белгілеуге жол беріледі. Егер құжатта бір қосымша болса, ол "А қосымшасы" деп белгіленеді.

4.12.5 Әрбір қосымшаның мәтіні, қажет болған жағдайда, әрбір қосымшаның шегінде нөмірленетін бөлімдерге, кіші бөлімдерге, тармақтарға, тармақшаларға бөлінуі мүмкін. Нөмірдің алдына осы қосымшаның белгісі қойылады.

4.12.6 Қосымшалар диссертацияның қалған бөлігімен ортақ беттердің толассыз нөмірленуіне ие болуы тиіс

КЕЛІСІЛДІ:

Академиялық мәселелер жөніндегі проректор

Ғылым және инновациялар жөніндегі проректор

Л.Н. Мясникова

Р.А. Бекназаров

Диссертацияның титул парағы

диссертация орындалған ұйымның атауы

УОТ

Қолжазба құқығында

АТЫ-ЖӨНІ
Диссертация атауы

Білім беру бағдарламасының шифры мен атауы
(ҚР жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларының жіктеуіші бойынша)

Философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор
дәрежесін алу үшін диссертация

Ғылыми кеңесші

Аты-жөні, ғылыми дәрежесі,
Ғылыми атағы

Қазақстан Республикасы
Қала, жыл

Нормативтік-құқықтық құжаттар

Ресми құжаттың атауы (Заң, Қаулы, Жарлық және т.б.): атауға қатысты мәліметтер, құжаттың қабылданған күні

мысалы:

Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты: Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 31 қазандағы №604 Қаулысы

Патенттер

мысалы:

Пат. 33327. Қазақстан Республикасы. На жеңіл катиондармен белсенділендіру жолымен КСІ люминесценциясын күшейту тәсілі /Шункеев К.Ш.; өтініш беруші және патент иесі. Қ.Жұбанов атындағы АӨМУ. – 30.11.2018. – 4 б.

Кітаптар

мысалы:

Сармурзина Г.А. Қазақстанның қазіргі тарихы. – Алматы: ҚазҰТЗУ, 2016. – 123 б.

Диссертацияның авторефераты

Авторы. атауы: атауына байланысты мәліметтер (тақырыпты қараңыз): ғалымдардың мамандықтары номенклатурасының коды: қорғау күні: мақұлдану күні / жауапкершілік туралы хабарлама (ұжым). – Жазылған орны. – Көлемі.

мысалы:

Абиев С.А. Ржавчинные грибы злаковых растений Казахстана: 03.00.00: 30.10. 1994. – Алматы, 1994. – 30 б.

Журналдағы мақала

мысалы:

Автор. мақала атауы: атауға қатысты мәліметтер / жауапкершілік туралы мәлімет (мақала авторы) // Журнал атауы. – Шыққан жылы. – Шығарылым саны мен айы. – Мақаланың орналасқан жері (беті).

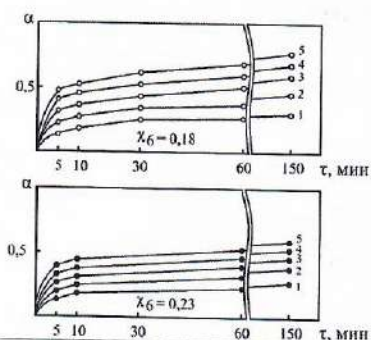
Газетке шыққан мақала

Автор. мақала атауы: тақырып бойынша мәліметтер / жауапкершілік туралы мәліметтер (мақала авторы) // Газеттің атауы. – Шығарылған жылы. – Шығарылған күні мен айы – Мақаланың орналасқан жері (беті).

мысалы:

Альжанов А. 1 желтоқсан – Қазақстан Республикасының Тұңғыш президенті күні / А.Альжанова // Егемен Қазақстан. – 2017. – № 143. – 9 б.

Сурет рәсімдеудің мысалы

1 - 600⁰C; 2 - 650⁰C; 3 - 700⁰C;

3 - 700⁰C; 4 - 750⁰C; 5 - 800⁰C.

1-сурет. Температура кезіндегі сода мен темір фосфидінің өзара әрекеттесу кинетикасы

Кестелерді рәсімдеу үлгісі

1-кесте. Лейкоциттік формуланың жекелеген жасушаларының КСП таралуы

Жасуша түрлері	Бақылау		ЛСП, 7 күн	
	Қыс	Жаз	Қыс	Жаз
Нейтрофилдер	0,93	0,87	0,91	1,09
Эозинофилдер	1,30	2,46	0,75	1,46
Моноциттер	1,07	1,54	0,79	1,14
Лимфоциттер	1,01	1,03	1,04	0,93